

Художньо-педагогічний факультет
Кафедра культурології та музеєзнавства
Сучасна українська та зарубіжна культура

3 кредити, 90 год., II семестр, V курс
викладач – доц., к.і.н. Людмила Миколаївна Казначеева
kaznacheyeva1710@gmail.com
<http://kulturologiya.rv.ua/>
Консультації очні – згідно розкладу
Консультації заочні – за домовленістю

Сучасна культура як безліч самобутніх культур, що знаходяться у діалозі та взаємодії одна з одною, поряд з традиційними образами формує нові, котрі стосуються релігійних, філософських, мистецьких, естетичних, екологічних та інших площин людського життя.

Метою викладання навчальної дисципліни «Сучасна українська та зарубіжна культура» є формування у студентів знань про сутність української та світової культури ХХ – початку ХХІ ст., її основні досягнення, основні культурні стратегії та засоби їх типологізації, найважливіші проблеми сучасної культури та перспективи її розвитку.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- сформувані у здобувачів вищої освіти навички роботи із різними науковими концептами про сучасну культуру;
- знати основні культурно-історичні події ХХ – початку ХХІ ст. та основні засоби типологізації сучасної культури;
- розглянути найважливіші персоналії культури ХХ – початку ХХІ ст., ідеологічні і політичні дискусії часу;
- вміти аналізувати проблематику та основні культурні стратегії сучасної української та зарубіжної культури;
- розширювати кругозір та загальну ерудицію студентів.

У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти мають оволодіти наступними **компетентностями**:

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

ФК02. Здатність аналізувати й узагальнювати регіональну культурно-мистецьку практику з метою проектування уніфікованих рішень та оцінювання найважливіших явищ сучасної української культури у контексті світової.

ФК.15.Здатність здійснювати пошук, збір, систематизацію, нагромадження інформації, обробляти дані з музеєзнавства і пам'яткознавства, розробляти оптимальні рішення практичних проблем та застосовувати методологічні підходи в експертизі культурних цінностей.

Програмні результати навчання:

01. Застосовувати критичне мислення, раціональну аргументацію, аналіз та синтез.
02. Вільно володіти професійним категорійно-поняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної науки.

Очікувані результати навчання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- культурологічний категоріально-понятійний апарат дисципліни;
- основні культурні стратегії сучасної української та зарубіжної культури;
- основні засоби типологізації сучасної культури;
- найважливіші персоналії сучасної культури;
- художні стилі, течії, напрями, школи сучасної української та зарубіжної культури.

вміти:

- оперувати культурологічними термінами на високому інтелектуальному рівні;
- встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між суспільно-політичними та культурними процесам і явищами;
- аналізувати основні типології та культурні стратегії сучасної української та зарубіжної культури;
- розрізняти художні стилі, течії, напрями, школи сучасної української та зарубіжної культури;
- виявити спроможність до культурологічного дослідження;
- вести наукову дискусію, аргументовано висловлювати свої думки та відстоювати власні переконання;
- застосовувати отримані знання в освітньо-педагогічній і науково-дослідницькій роботі.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

№ з/п	Назви модулів та тем
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Типологізації та феномени сучасної культури
1	Типологія сучасної культури
2	Модерний проект та постмодерн у сучасній культурі
3	Проблема культурної різноманітності
4	Релігія у сучасній культурі
5	Філософія у сучасній культурі
6	Література та мистецтво ХХ – початку ХХІ ст.
7	Тоталітарна культура і проект відкритого суспільства
8	Масова та елітарна культура

Технічне забезпечення:

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет.

Політика доброчесності:

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну або індивідуальну роботу, повинен дотримуватися політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.

Система оцінювання та вимоги:

Упродовж вивчення дисципліни «Сучасна українська та зарубіжна культура» здобувачі вищої освіти виконують практичні творчі та групові завдання, командні проєкти, що допоможуть їм у опануванні знань та вмінь у царині сучасної культури.

Види контролю: поточний, модульний, підсумковий.

Методи контролю: усні виступи, дискусії, презентації, мозкові штурми.

Форма контролю: екзамен.

Питання на екзамен:

1. Назвати та пояснити сутність основних термінів категоріально-понятійного апарату сучасної культури.
2. Назвати та проаналізувати культурну мотивацію політико-соціальних змін у світі на початку ХХ ст.
3. Назвати та проаналізувати досягнення культури, освіти та науки першої половини ХХ ст.
4. Назвати та проаналізувати характерні особливості культури першої половини ХХ ст.
5. Назвати та проаналізувати характерні особливості культури другої половини ХХ ст.
6. Назвати та проаналізувати характерні особливості культури початку ХХІ ст.
7. Проаналізувати тенденції розвитку мистецтва першої половини ХХ ст.
8. Проаналізувати тенденції розвитку мистецтва другої половини ХХ ст.
9. Проаналізувати тенденції розвитку мистецтва початку ХХІ ст.
10. Проаналізувати вплив соціального і технічного прогресу на духовну культуру ХХ - початку ХХІ ст.

11. Проаналізувати творчі течії у мистецтві першої половини ХХ ст.
12. Проаналізувати творчі течії у мистецтві другої половини ХХ ст.
13. Проаналізувати елементи тоталітарної культури і проекту відкритого суспільства.
14. Проаналізувати основні характеристики постмодерну.
15. Назвати та проаналізувати основні типології сучасної культури.
16. Назвати та проаналізувати основні чинники, що впливають на розвиток сучасної культури.
17. Проаналізувати ключову проблематику сучасної культури.
18. Проаналізувати основні напрями і тенденції сучасної культури.
19. Пояснити сутність технізації як явища сучасної культури.
20. Проаналізувати сучасне візуальне мистецтво у контексті сучасної культури.
21. Проаналізувати сутність перформенсу як явища сучасної культури.
22. Проаналізувати сутність хепенінгу як явища сучасної культури.
23. Проаналізувати сутність акціонізму як явища сучасної культури.
24. Проаналізувати поняття і сутність масової культури в сучасному суспільстві.
25. Проаналізувати поняття і сутність елітарної культури в сучасному суспільстві.
26. Проаналізувати вплив глобалізаційних процесів на розвиток сучасної культури.
27. Проаналізувати протиріччя сучасної культури.
28. Проаналізувати сучасну музейну культурну практику.
29. Назвати і проаналізувати чинники, що впливають на розвиток сучасної української культури.
30. Назвати і проаналізувати чинники, що впливають на розвиток сучасної зарубіжної культури.
31. Проаналізувати постмодерні тенденції сучасної культури.
32. Проаналізувати проблеми культурної різноманітності сучасності.
33. Проаналізувати причини кризових явищ у культурному просторі сучасного суспільства.
34. Проаналізувати гендерні дослідження в культурі ХХ – початку ХХІ ст.
35. Проаналізувати співвідношення понять культури і проблем особистості на зламі тисячоліть.

36. Проаналізувати твір сучасного українського та зарубіжного мистецтва, або культурний об'єкт, явище сучасної культури (за вибором студента).

Рекомендована література

Базова

1. Багацький В.В., Кормич Л.І. Культурологія (історія і теорія світової культури ХХ століття): навчальн. посіб. рек. МОНУ. Київ: Кондор, 2007.
2. Бодріяр Ж. Симулякри і симуляція. Київ: Основи, 2004.
3. Зотов В.М., Клімачова А.В., Таран В.О. Українська та зарубіжна культура. Словник культурологічних термінів: навч. посіб. для вузів. Мін-во освіти і науки України, Запоріж. юрид. ін.-т Дніпропетровськ. держ. ун-ту внутр. справ. Київ: Центр учб. літ., 2009.
4. Козловски П. Культура постмодерна. URL: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/postmodernizm/kozlovski_kultura_postmoderna/54-1-0-2225
5. Лиотар Ж.-Ф. Ситуация постмодерна. URL: http://lib.ru/CULTURE/LIOTAR/liotar.txt_with-big-pictures.html
6. Музыченко А. В., Назарова Н. С., Стрижова И. А. Общество потребления в эпоху глобализации: социально-политические аспекты. Монография. Одесса: Печатный дом, 2014.
7. Харрарі Ю.Н. 21 урок 21-го століття. Київ: BookChef, 2018.

Додаткова

1. Антофійчук В.І. Культурологія: Термінологічний словник. 2-е вид., випр. і доп. Чернівці: Книги – ХХІ, 2007.
2. Бокань В.А. Культурологія. Навч. посібник. Київ: МАУП, 2003.
3. Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія культури: навч. посібник. Київ: Кондор, 2004.
4. Гіптерс З.В. Культурологічний словник-довідник. Київ: ВД «Професіонал», 2006.
5. Даллакян К., Даллан А. Новая цивилизационная парадигма. URL: https://ridero.ru/books/novaya_civilizacionnaya_paradigma/
6. Іваненко В.В., Кривчик Г.Г. Історія української культури: навч. посіб. Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2010.
7. Історія світової та української культури: підручник. В.А.Греченко, І.В.Чорний, В.А.Кушнерук, В.А.Режко. Київ: Літера ЛТД, 2010.
8. Історія української культури: навчальний посібник. За ред.: В.П.Мельника, М.В.Кашуби, А.В.Яртіся. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2012.
9. Історія української культури: навч. посібник для внз. За ред. О.Ю.Павлової; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. ун-

- т біоресурсів і природокористування України. Київ: Центр учб. л-ри, 2012.
10. Історія української та зарубіжної культури: навч. посібник. За ред. С.М.Клапчука. Київ: Знання Прес, 2007.
 11. Культурологія: теорія та історія культури: навч. посіб. рек. МОН України. За ред. І.І.Тюрменко. Київ: ЦУЛ, 2010.
 12. Культурологія. Українська та зарубіжна культура: навч. посібник. За ред. М.М.Заковича. Київ: Знання, 2010.
 13. Фрейд. З. Недовольство культурой. URL: http://modernlib.net/books/freйд_zigmund/nedovolstvo_kulturoy/
 14. Фуко М. Слова и вещи / М.Фуко. URL: <https://monoskop.org/images/3/39/%D0%A4%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%9C%D0%B8%D1%88%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%A1%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%B8%D0%B2%D0%B5%D1%89%D0%B8.pdf>
 15. Харрарі Ю.Н. Людина розумна: історія людства від минулого до майбутнього. Харків: Книжковий клуб «Сімейного дозвілля», 2016
 16. Харрарі Ю.Н. Номо Deus. Людина божественна: За лаштунками майбутнього. Київ: BookChef, 2018.

Інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Брама: мистецтво і культура. URL: <http://www.brama.com/art/ukr.html>
2. Галереї, музеї, арт-простори сучасного мистецтва. URL: <https://bit.ua/2012/12/hyd-po-kyevskym-halereyam-sovremennoho-ykusstva/>
3. Громадське. Усе про культуру. URL: <https://hromadske.ua/lifestyle>
4. Інформаційно-розважальна платформа UA Modna. URL: <https://uamodna.com/%D0%B0%D1%80%D1%82/>
5. Коридор. Журнал про сучасну культуру. URL: <http://www.korydor.in.ua/>
6. Культура і креативність. URL: <https://www.culturepartnership.eu/ua/article/nova-programa-rozpochina%D1%94-svoyu-d%D1%96yaljn%D1%96stj>
7. ШО: портал про сучасну культуру. URL: <https://www.sho.kiev.ua/o-proekte/>
8. SUMNO.com. Інтернет-видання про сучасну культуру. URL: <http://sumno.com/>

YOUTUBE- канали про сучасну культуру та мистецтво

<https://artsandculture.google.com/>

<https://art21.org/>

<https://magazine.art21.org/>

<https://smarthistory.org/>

<https://www.theguardian.com/uk/culture>

<https://vernissage.tv/>